

ПАСПОРТ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 12.00.12 - ФІЛОСОФІЯ ПРАВА

(Затверджено постановою президії ВАК України від 21.05.2008 N 38-06/6)

I. Формула спеціальності:

- Галузь юридичних наук, яка досліджує різноманіття філософських інтерпретацій смислу, призначення та логіки права, розкриває фундаментальні основи його обґрунтування, що знаходять вияв в онтологічній, епістемологічній, аксіологічній, антропологічній, праксеологічній проблематиці, розглядає світоглядні аспекти взаємозв'язку права та держави, виявляє філософські засади міжнародного права та галузевих юридичних дисциплін, визначає соціокультурні тенденції розвитку права.

II. Напрями досліджень:

- Предмет філософії права. Особливості філософського осмислення права. Місце філософії права в системі філософського та юридичного знання. Світоглядні імплікації юриспруденції. Структура та функції філософії права. Методологія філософії права. Типи праворозуміння та обґрунтування права.

- Історія світової філософсько-правової думки. Філософія права в Україні. Місце української філософії права у структурі світових досліджень. Історичні парадигми філософії права як підґрунтя сучасних філософсько-правових концепцій. Філософія права в українській культурі. Філософсько-правова традиція та право. Специфіка сучасного філософсько-правового дискурсу.

- Онтологічний вимір права. Право як особлива реальність. Розмаїття форм буття права. Статика та динаміка правової реальності. Правова ситуація. Справедливість як атрибут права. Співвідношення права та моралі в контексті справедливості. Мета і сенс права. Функції права. Умови здійснення права.

- Антропологічна парадигма права. Антропологія права як складова філософії права: предмет, методологія, статус, функції. Різновиди антропології права. Антропологічні властивості права. Образ людини в праві. Філософія прав і свобод людини. Антропологічні аспекти пізнання права. Філософське обґрунтування правового статусу людини та громадянина. Інтерсуб'єктивність у праві.

- Ціннісні основи права. Правова аксіологія як вчення про цінності права. Право як спосіб буття

цінностей. Структура правових цінностей. Різновиди правових цінностей і їх соціокультурна інтерпретація. Способи обґрунтування правових цінностей. Співвідношення правових і моральних цінностей. Правосвідомість як ціннісний компонент свідогляду: витоки, форми, рівні.

- Філософські проблеми пізнання в праві. Особливості історичних концепцій правового пізнання. Вплив соціокультурних чинників на парадигми пізнання права. Світоглядно-методологічні традиції й інновації у правовому пізнанні. Методологія права. Рівні, принципи та моделі правового пізнання. Гносеологічні принципи права. Герменевтика права. Істина в праві. Логіка права. Юридична логіка.

- Співвідношення правової культури особи та суспільства. Національне й універсальне в праві. Право у структурах культури. Діалоговий характер правової культури. Право як комунікація. Світоглядні основи правової традиції й інновації. Правовий плюралізм як соціокультурний феномен. Правовий менталітет. Специфіка української правової ментальності.

- Філософські аспекти взаємозв'язку права, держави та суспільства. хенеца ідеї правової та соціальної держави. Філософсько-правовий вимір влади. Образ держави та суспільства у праві. Морально-правові основи взаємної відповідальності держави й особи. Соціокультурні чинники правової соціалізації.

- Філософські проблеми галузевих юридичних наук. Філософія права власності та договірно-правових відносин. Філософські аспекти римського права. Філософія міжнародного права та міжнародно-правових відносин.

- Філософія правосуддя. Філософський вимір юридичної практики. Філософія реалізації та застосування права. Морально-правові колізії у професійній діяльності юриста. Філософія юридичної освіти та правового виховання.

III. Галузь науки, з якої присуджуються наукові ступені:

- юридичні науки.